

АВТОНОМНА МАКЕДОНИЈА

ОРГАНЪ НА МАКЕ
 ДОНЕКАТА ЕМИГРА
 ЦИЈА
 ВЪ БЪЛГАРИЈА

РЕДАКЦИОНЕН СЪСТАВ
 АБОНАМЕНТЪ ГОДИШНО 30 ЛЕВА
 Редакция и Админ. „Лавеле“ 9. София

ORGANE DE L'EMI
 GRATION MACEDONI
 ENNE
 EN BULGARIE

РЪЧЪ

произпесена отъ Юрд. Чкатровъ на панахидата на Пере Тошевъ, устроена по инициативата на Прилѣското братство въ София.

Съграждани и съотечественици,

Въ всѣки моментъ, когато прѣлистваме страницитѣ на нашето кърваво минало и четемъ живота и дѣлата на прѣдшественицитѣ ни, въ които трептѣха силна вѣра и розови надежди за близкото спасение на клетата имъ татковина; чиито сърдца бѣха обширни като безпрѣдѣлни океани, дѣто бушуваше вълната на народнитѣ злочестини, прѣдъ насъ се издига високо образътъ на *Пере Тошевъ*, скроменъ и нѣмъ въ своето величие на създателъ на онзи вихренъ стремежъ, който си постави за цѣль да разкъса обръча на робството, дълбоко впитъ въ живия организъмъ на Македония отъ една вѣковна империя.

Не знамъ, не нарушавамъ ли мртвешката тишина на разпаленитѣ кости и сладкия покой на вѣчноспокойния духъ на единъ отъ гигантитѣ на нашата революционна борба, когато се качвамъ да кажа нѣколко думи въ свръзка съ него. Незнамъ, не трѣбва ли да мълчимъ и оставимъ мирно да почива въ своя непробуденъ сънъ подъ шопота на прѣгърнатитѣ цвѣтенца онзи, когото хвърли на произвола на сѣдбата непризнателността и жестокосърдечието на неговия братъ, комуто бѣ обрекълъ сили, младостъ и животъ. Ние не го разбрахме, додѣто бѣше живъ, останахме глухи къмъ неговитѣ страдания отъ гладъ, студъ и болести, но ще дойдатъ други поколѣния, които ще съумѣятъ достойно да оцѣнятъ неговитѣ заслуги и да създадатъ отъ него кумиръ — въплотение на честностъ, справедливостъ и самопожертвование.

Братя македонци, когато режимътъ на тиранията съ хладна жестокостъ вършеше своето дѣло на разрушение въ страната, дѣто Шаръ и Пелистеръ допиратъ горди чела до небеснитѣ лазури, изъ смъртнитѣ конвулсии на потиснатото население и пепелищата на неговитѣ домове, изникна като сфинксъ копнежътъ за свобода и самостоятелностъ чрѣзъ чистата душа и желѣзенъ характеръ на Пере и неговитѣ другари, чрѣзъ най-достоинитѣ синове на родния ни край. Когато въ ноктитѣ и подъ гнѣта на безчовѣчното робство лежеше въ прѣдсмъртни часове нашата башиния, явиха се Пере, Гоце и Даме съ факела на правдата и човѣщината да будятъ и готвятъ народа да стане и съ напѣна на стихийната сила на прикования Прометей да разпука кората на игото и невѣжеството. И ние видѣхме въ земята на сълзитѣ, какъ никнѣха единъ слѣдъ другъ ученици на Пере, напоени съ светлитѣ чувства, разпалвани отъ висша идея и жаждата да смажатъ безчовѣчния хамидовъ режимъ. И чезнѣха единъ слѣдъ другъ, мрѣха най-добритѣ синове на майката робиния съ твърда вѣра, че ако не самитѣ тѣ, то наслѣдницитѣ имъ ще доживѣятъ деня да бждатъ господари на собственитѣ си сѣдбини. Ведно съ десеткитѣ хиляди безименни отиде си Гоце, послѣдва го Даме, а послѣ ни напустна Пере и ние осиротѣхме, нашия животъ опустѣ и всрѣдъ пустоша на този животъ ние влачимъ теглото на единъ жалкъ поминкъ. А започнатото стъ великитѣ характери бѣше велико

по своето могъщество, чистота и свѣтостъ. То цѣлѣше реализирането на единъ идеалъ, който е коствувалъ и ще коствува милиони жертви на човѣшкия родъ. Пере бѣше между първитѣ, едва ли не първиятъ, който издигна между насъ този идеалъ, посочи пътя, запали свѣтилника за цѣли поколения. Азъ нѣма да говоря върху живота и Перевия характеръ. Другъ нашъ съгражданинъ, проникналъ въ дълбинитѣ на неговата душа е ималъ щастливата идея да ни даде пълния му портретъ по единъ великолѣпенъ начинъ. Но достатъчно е да помислимъ какво бѣше революционната организация въ Македония, за да си прѣставимъ силата и величието на нейния баща и нейната съвѣсть. Достатъчно е да вникнемъ въ високоблагороднитѣ цѣли, които прѣслѣдваше това движение, за да си дадемъ точна смѣтка за божествената душа на неговия вдъхновителъ. И зашо да се възхищаваме само отъ единъ Гарибалди и Макъ Свинея, когато и ние имаме своитѣ Гарибалдиевци, които поставени въ много по-лоши условия, по извършеното отъ тѣхъ не отстъпватъ въ нищо отъ първитѣ? Обърнете историята на чуждитѣ народи и я сравнете съ нашата. Шепя хора се покатерили къмъ висинитѣ на подвига, достигнати отъ велики нации. И тази шепя хора съ нейнитѣ водачи заслужаватъ по-голяма адмирация, отколкото многомиллионни народи културно издигнати, разполагащи съ подкрѣпата на велики държави. Но ние сами себе си хулимъ, подцѣпяваме и прѣнебрѣгваме призванитѣ да ни водятъ, за да тжжимъ и ридаемъ по тѣхъ, слѣдъ като полѣятъ съ кръвта и посѣятъ съ коститѣ си роднитѣ балкаии Така постижихме съ затворения и вѣчномълчаливъ, благородния и чуждъ за всѣкакви похвали и славолубия Пере, сърдцето на когото се кжсаше отъ остри болки прѣдъ картината на народната неволя; така постигнахме съ човѣка, който споредъ думитѣ на единъ нашъ общественикъ „личи като джбъ всрѣдъ развалинитѣ на общобългарския идеализъмъ.“ Той си отиде като събра въ себе си всичката болка на общата страна, болката на жизнения, но скованъ македонски духъ и слѣдъ като злодѣйска ржка тури край на единъ 45 годишенъ мъченически животъ при Дрѣновска Клисуря Тиквешко неудовлетворенъ занесе тази болка чакъ въ гроба. Той е неудовлетворенъ, защото красивата мечта, на която служеше гѣй прѣданно съ всичката жаръ на своята буйна младостъ, когато рѣбваше да стане жива дѣйствителностъ, отскочи още по-високо и остана пакъ мечта

Всѣки съзнателенъ македонецъ трѣбва да получава и чете в. „Автономна Македония“, който освѣтлява истинския пътъ на македонската евобода.

Вѣрни чада на Македония подкрѣпете материално и морално истинския бранителъ на македонскитѣ интереси „Автономна Македония“.